

Kommunal målsetting for rådyrforvaltningen i Ullensaker kommune

Kommunens pålagte krav til aktiv medvirkning i forvaltningen ligger i hovedsak forankret i *Forskrift av forvaltning av hjortevilt, § 3 (For 2012-02-10 nr 134)*

I juni 2009 trådte Naturmangfoldloven i kraft og setter, sammen med viltloven, rammene for all forvaltning av vilt. Formålsbestemmelsene i begge lovene danner sammen med forvaltningsprinsippene i naturmangfoldloven (§§ 4 – 14) en solid basis og rettesnor for forvaltningen

Kommunen har et stort ansvar for *offentlige* interesser knyttet til hjortevilt, og særlig rådyr, blant annet opplevelsesverdier, biologisk mangfold, trafikkproblemer og andre skader/ulempes. I tillegg kommer kommunens ansvar og krav knyttet til jaktrettshaverne og grunneierne, hvor det økonomiske aspektet ikke må glemmes. Det stilles her krav til gjensidig forståelse og samarbeid.

Målsettinger

Ullensaker kommune benytter 4 parametre i sitt arbeid for å nå målsettingene i den kommunale forvaltningen av rådyr som gjøres gjeldende fra og med 2013.

1. Status (situasjonen i dag)
2. Mål for uttak
3. Redusere viltpåkjørsler
4. Hensyn til biologisk mangfold, beitegrunnlag og viltstell

1 Status

Bakgrunn

I Ullensaker varierer topografi og beitegrunnlag en del. Søndre del av kommunen er preget av jordbruk på leirgrunn, med grøntstruktur knyttet til bekker og ravineområder. Holtmarka og området mot Nes er en del av et større grøntområde. Randbydalen har viktige grøntområder mot bebyggelsen i Jessheim og Algarheimsvegen. Nord for Algarheimsvegen er det sammenhengende grøntområder til Nordkisa og Mogreina selv om disse er noe redusert som følge av nybygging og andre aktiviteter. Øst i bygda, langs Rauma vassdraget, er det ravineområder avgrenset av landbruksområder på samme måte som vest for E 6. Vest for E6, langs Leiravassdraget, i grensen mot Gjerdrum og Nannestad, er det raviner, grøntområder og landbruksarealer som nærmest er perfekte leveområder for rådyr. Fra Jessheim mot Gardermoen er det i dag stor utbygging som egner seg svært lite som leveområder for vilt, og det er få grunner til å anta at dette vil avta i fremtiden. Kommunen ønsker at rådyrbestanden til enhver tid holdes på et akseptabelt nivå hva infrastruktur og beitegrunnlag angår. At terrengets bæreevne vil kunne bli truet av overbeiting, synes i dag å være svært urealistisk.

2 Mål for uttak

Målet for kommunen er å tilrettelegge for å opprettholde en rådyrbestand som tåler et stabilt, høyt høstningsnivå, samtidig som rådyrskadene og trafikkskadene holdes på et akseptabelt nivå. Videre skal det gjennom samarbeid og gjensidig forståelse gi grunneierne en fornuftig økonomisk avkastning ved salg av retter til rådyrjakt.

Med referanse til hjorteviltforskriftens § 8, har Ullensaker kommune vedtatt 500 da som minsteareal for å gi fellingstillatelse på 1 rådyr,

Videre er det i medhold i samme forskrift §10, vedtatt at kommunen kan regne 80% av dyrket mark sammen med skogareal og myr under skoggrensa som tellende areal for rådyrjakt.

Med skogareal menes både produktiv og uproduktiv skog, og både lauskog og barskog.

Å tallfeste et årlig uttak av rådyr må bygge på mange usikkerhetsfaktorer, men uten ekstraordinære kalde og snørike vintrer, kan uttaket være mellom 100 og 200 dyr, høsten etter.

En forståelse mellom jaktrettshaverne og kommunen vil være en viktig faktor her.

3 Redusere viltpåkjørslar

Viltpåkjørslar er en vesentlig belastning både for samfunnet og den enkelte, og er en utfordring for Ullensaker med mange veier og jernbanelinjer. Mye er gjort for å hindre vilt i å komme inn på de største veiene, men det er fremdeles et problem på mindre veier

Forebyggende arbeid ved rydding av frisktesoner langs riksveger og fylkesveger prioriteres. Samtidig må store ferdselsårer gjerdes inn, og det er viktig å få faunapassasjer til å fungere for å unngå barrierevirkning.

Vårt mål er et enda bedre samarbeid mellom Statens Vegvesen og grunneierne i forhold til rydding av veiaksler og kantsoner.

Oversikt over årlige trafikkdrepte rådyr kan innhentes fra viltneimnda.

4 Hensyn til biologisk mangfold, beitegrunnlag og viltstell

En stabil og livskraftig rådyrstamme kan på kort tid reduseres til å bestå av et betydelig mindre antall individer om vær og predatorforhold går i dyrenes disfavør.

Rovdyr, hardt vinterklima og jakt er de tre viktigste dødsårsakene hos rådyr i våre områder. Hvilke av disse som dominerer, varierer geografisk. Et forskningsprosjekt har fastslått dødsårsaken til 75 rådyr. Av disse ble over halvparten tatt av rovdyr, mens bare ca. 15% ble skutt under jakt og ca. 15% døde av ulykker, sykdom eller sult. Det fremgår av dette at predasjon er en viktig dødsårsak, og rev viste seg å gjøre størst innhogg gjennom en høy predasjon av rådyrkalver. Andre viktige rovdyr som tar rådyr er gaupe og ulv.

Av dette er det svært viktig å fokusere på å holde revebestanden på et så lavt nivå som mulig.

Opplysningsvirksomhet på dette temaet ovenfor småviltjegerne må få større oppmerksomhet i tiden fremover.

Ullensaker Jeger og Fiskeforening, **Ullensaker Grunneierlag og andre jaktberettigede**, vil være en nyttige samarbeidspartnere om dette temaet.

En faktor som spiller inn i rådyrforvaltningen er landbruksdrift. Mange rådyrkalver går med i forhøstere/slåmaskiner. Dette kan begrenses ved å starte slåttene slik at viltet blir presset ut av åkeren, istedenfor det motsatte.

Det er derfor viktig å holde en informativ dialog med grunneierne og deres organisasjoner om viktige hensyn til rådyrbestanden som bør tas i forhold til landbruksdrift.

Med de topografiske forhold og landbruk vi har i Ullensaker, kan det synes som om rådyrene nærmest har ideelle leveforhold det meste av året, men når snøen ligger tykk og hard, kan det være vanskelig å finne mat. I denne fasen av året bør det oppfordres til foring av rådyrene, noe som er blitt gjennomført med godt resultat i flere år. En god dialog med alle aktørene i kommunens rådyrforvaltning med hensyn til foring, vil måtte bli en viktig oppgave for de ansvarlige i årene fremover.

Oppfølging av båndtvangen, (hundelovens § 6) er nødvendig for å ivareta rådyrenes levekår vinterstid **og i ynglingstiden**. Loven hjemler også kommunens mulighet til å gi forskrift om innføring av ekstraordinær båndtvang om forholdene skulle tilsi det.